

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

DİCLE KALKINMA AJANSI

2024 Yılı Fizibilite Desteği Programı

Başvuru Rehberi

Referans No: TRC3/24/FZD

Son Başvuru Tarihi - Saati:

31.12.2024 Salı 17:00

DİCLE KALKINMA AJANSI
2024 Yılı Fizibilite Desteği Programı
Başvuru Rehberi

Referans No: TRC3/24/FZD

KAYS Üzerinden Son Başvuru Tarihi:
31.12.2024 Saat 17.00

Taahhütname Son Teslim Tarihi:
07.01.2025 Saat 17:00

İÇİNDEKİLER

1. FİZİBİLİTE DESTEĞİ	6
1.1. Giriş	6
1.2. Programın Amaç ve Öncelikleri	8
1.3. Dicle Kalkınma Ajansı Tarafından Sağlanacak Mali Kaynak	11
1.4. Programın Künyesi	12
2. FİZİBİLİTE DESTEK ÇAĞRISINA İLİŞKİN KURALLAR	13
2.1. Uygunluk Kriterleri	13
2.1.1. Başvuru Sahiplerinin Uygunluğu: Kimler Başvurabilir?	14
2.1.2. Ortaklıklar ve Ortakların Uygunluğu	17
2.1.3. Uygun Projeler: Destek Başvurusu Yapılabilecek Projeler	18
2.1.4. Maliyetlerin Uygunluğu: Destekten Karşılanabilecek Maliyetler	20
2.2. Başvuru Şekli ve Yapılacak İşlemler	23
2.2.1. Başvuru Formu ve Diğer Belgeler	23
2.2.2. Başvurular Nereye ve Nasıl Yapılacaktır?	26
2.2.3. Başvuruların Alınması İçin Son Tarih	27
2.2.4. Daha Fazla Bilgi Almak İçin	27
2.3. Başvuruların Değerlendirilmesi ve Seçilmesi	28
2.4. Değerlendirme Sonucunun Bildirilmesi	31
2.4.1. Bildirimin İçeriği	31
2.4.2. Öngörülen Zaman Çizelgesi	32
2.5. Sözleşme İmzalanması ve Uygulama Koşulları	32

TANIMLAR

Bu Rehberde geçen;

Ajans: Dicle Kalkınma Ajansını,

Ara Rapor: Sözleşmede belirtilen dönemler itibarıyla, destek yönetimi kılavuzunda belirtilen usul ve esaslara uygun olarak yararlanıcı tarafından proje uygulama süresince hazırlanan ve sunulan raporu,

Başvuru Rehberi: Ajans tarafından başvuru sahipleri için hazırlanan, destekten yararlanabilecek gerçek ve tüzel kişileri, başvuruda bulunabileceklerde aranan şartları, başvuru ve yararlanma şekil ve şartlarını, desteklenecek faaliyet alanları ve proje konularını, destekten karşılanabilecek uygun maliyetleri, seçim ve değerlendirme kriterlerini, eş finansman yükümlölüklerini, standart başvuru belgelerini ve diğeri gerekli bilgileri açıklayan rehber belgeyi,

Başvuru Sahibi: Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde ajanstan proje veya faaliyet desteği almak üzere ajansa başvuran gerçek veya tüzel kişileri,

Bölge Planı: Ajans tarafından hazırlanan TRC3 Mardin, Batman, Siirt ve Şırnak 2024-2028 Bölge Planı'nı,

Destek Yönetimi Kılavuzu: Ajanslarla karşılıklı etkileşim halinde Bakanlık tarafından hazırlanan ve ajansın sağlayacağı destekler ile bunların izlenmesi ve değerlendirilmesine yönelik temel ilke ve kuralları, iş akış ve tanımlarını, raporlama usul ve esaslarını, destek yönetimi sürecinde kullanılan ilgili belge ve formların standartlarını, yararlanıcılarla imzalanacak tip sözleşme formatını, bilgi sistemlerinin ve veri tabanlarının kullanımını ve gerekli diğeri hususları belirleyen el kitabını,

Değerlendirme Komisyonu: Genel Sekreter başkanlığında ilgili Ajans uzmanlarından oluşturulan ve Ajansa sunulan faaliyet tekliflerinin ön incelemesi ile teknik ve mali değerlendirmesini gerçekleştiren komisyonu,

Eş finansman: Ajans tarafından desteklenen proje veya faaliyetlerde harcanmak üzere, yararlanıcı tarafından sağlanması taahhüt edilen nakdi katkıyı,

Fizibilite Çalışması: Yatırım kararları öncesinde söz konusu olacak yatırımın gerekli olup olmadığını, ne ölçüde karlı olabileceğini ortaya koymak için yatırım projesi ile ilgili önemli bütün hususların değerlendirilmesi amacıyla yapılan çalışmaları,

Kaynak Verimliliği: Bölgemizde yapılacak kaynak verimliliği çalışmalarının; üretim ve tüketimdeki tüm süreçleri dikkate alan bir tanımlama ile gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda, kaynak verimliliğini; üretim (tarımsal ya da endüstriyel) süreçlerinde enerji ve su gibi sınırlı kaynakların ve hammaddenin daha verimli kullanılması, daha çok değer oluşturulması ile birlikte üretim ve tüketim sonrası daha az atık üretilmesi ve üretilen atığın yeniden kullanımı için geri kazanılması olarak tanımlamak mümkündür.

Görünürlük: Projenin uygulama süresi boyunca Ajans tarafından sağlanan destek ile T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın genel koordinasyonunun görünür kılınması amacıyla yararlanıcı tarafından kullanılan, projenin tanıtımına yönelik yazılı, görsel ve işitsel materyalleri,

İştirakçi: Desteğe konu proje veya faaliyetin yürütülmesi sürecinde veya sonucunda, doğrudan fayda veya menfaat elde etmeden. yararlanıcıya projenin yürütülmesinde katkıda bulunan ve ilgili başvuru belgelerinde açıkça belirtilen gerçek veya tüzel kişiyi,

KAYS (Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi): Ajanslar arası uygulama birliğini sağlamak amacıyla ajansların; yatırım destekleme, proje destekleme, çalışma programı, bütçe, muhasebe, insan kaynakları, performans ölçme faaliyetleri ile ilgili ve ilişkili gerçek ve tüzel kişilerin ihtiyaç duyulan veri ve bilgilerinin muhafaza edildiği, veri tabanı başta olmak üzere iş ve işlemlerinin elektronik ortamda yürütülmesine imkân veren merkezi yönetim bilgi sistemini, (<https://kaysuygulama.sanayi.gov.tr>)

Mali Destek: Desteklenecek proje veya faaliyetlerin gider bütçelerinin, belirlenecek oranlarda ajans tarafından karşılanması amacını güden nakdi ödemeyi,

Menfaat İlişkisi: Proje veya faaliyetin hazırlığı, değerlendirilmesi, seçimi, onayı, teknik açıdan desteklenmesi ve izlenmesi aşamalarında görev alanların görevlerinin gizliliğini veya tarafsızlığını, kendilerine, yararlanıcılara ya da başkalarına maddi veya manevi yönden haksız menfaat temini bakımından etkileyebilecek her türlü durumu,

Ortak: Desteğe konu proje veya faaliyetin yürütülmesi sürecinde veya sonucunda doğrudan veya dolaylı fayda veya menfaat elde ederek, bunun karşılığında yararlanıcıya projenin yürütülmesinde katkıda bulunan, Destek Yönetimi Kılavuzunda gösterilen ortaklık beyannamesini imzalayan ve ilgili başvuru belgelerinde açıkça belirtilen gerçek veya tüzel kişiyi,

Proje: Destekten yararlanmak üzere Ajansa sunulan belli bir amaca odaklanmış, bütçesi ile bütünlük arz eden, belirli süreli ve düzenli faaliyetler bütünü,

Proje Hesabı: Mali desteğe hak kazanan yararlanıcı tarafından projeye özel olarak açılan, ajans tarafından sağlanan mali desteğin ve sözleşmede belirtilmesi halinde yararlanıcı eş finansmanının aktarıldığı banka hesabını,

Proje Uygulama Rehberi: Ajanslarla karşılıklı etkileşim halinde Bakanlık tarafından hazırlanan ve yararlanıcıların proje veya faaliyet uygulamaları sırasında uymak zorunda oldukları satın alma ve ihale ilke ve kuralları ile raporlama ve bilgilendirme yükümlölüklerini ayrıntılı olarak düzenleyen rehber ve eklerini,

Projede Görev Alan Kilit Personel: Projenin uygulanmasından doğrudan sorumlu olan koordinatör, koordinatör yardımcısı ve projenin başarısında kritik rol oynaması beklenen teknik ve idari uzmanları,

Sözleşme: Ajans ile yararlanıcı arasında imzalanan, destekten yararlanma ilke ve kurallarını, ödeme usul ve esaslarını, tarafların hak ve yükümlölüklerini ve bu yükümlölüklerin ihlalinin sonuç ve müeyyidelerini düzenleyen anlaşmayı ve eklerini,

Usulsüzlük: Proje uygulaması sırasında veya öncesinde; yanlış veya yanıltıcı bildirimde bulunmak, sahtecilik yapmak, hile ve uygun olmayan hareketlerde bulunmak ve Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği ile bunu tamamlayıcı nitelikte hazırlanan her türlü belge ve düzenlemede belirtilen ilke ve kurallara aykırı olarak sözleşmede değışiklik yapmak gibi sözleşme ilişkisini ihlal eden fiil ve davranışları,

TRC3 Bölgesi: 2 Eylül 2002 tarihli Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 2002/4720 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Türkiye’de İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) ile Mardin, Batman, Siirt ve Şırnak illeri ve ilçelerinin coğrafi sınırları TRC3 Düzey 2 bölgesi olarak belirlenen bölgeyi,

SOP: Sonuç Odaklı Programı,

Yararlanıcı: Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde ajanstan destek almaya hak kazanan gerçek veya tüzel kişileri,

Yasal Temsilci: Başvuru sahibinin yetkili karar organının doğrudan faaliyet desteği başvurusunda bulunmak için belirlediği, başvuru sahibinin beyanını ve proje ile ilgili belgeleri imzalamaya yetkili olan kişiyi ifade eder.

1. FİZİBİLİTE DESTEĞİ

1.1. Giriş

Dicle Kalkınma Ajansı; Mardin, Batman, Şırnak ve Siirt illerini kapsayan ve İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflandırmasına göre “TRC3” olarak adlandırılan bölgede hizmet vermek üzere 22 Kasım 2008 tarih ve 14306 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile kurulmuştur. Kalkınma Ajanslarının ulusal düzeyde koordinasyonu Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütölmektedir. 10/7/2018 tarih ve 304741 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 387. maddesiyle, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bünyesinde Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü kurulmuş olup söz konusu Genel Müdürlük Bakanlık bünyesinde Kalkınma Ajanslarının koordinasyonundan sorumlu birim olarak görevlendirilmiştir. Kalkınma Ajanslarının görev ve yetkileri, 15/7/2018 tarih ve 30479 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 4 No’lu “Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 188’inci Maddesinde belirlenmiştir.

Kalkınma Ajansları ulusal kalkınma planı ve programlarda öngörölen ilke ve politikalarla uyumlu olarak bölgesel gelişmeyi hızlandırmak ve sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla bölge plan ve programlarının uygulamasını sağlayıcı faaliyet ve projelere destek olmakta ve bölgenin yerel kalkınmasına hizmet etmektedir. Kalkınma Ajanslarının sağlayacağı proje ve faaliyet destekleri ile ilgili iş ve işlemlerin usul ve esasları, bunlardan yararlanma ilke ve kuralları Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliğı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yayımlanan Destek Yönetimi Kılavuzu çerçevesinde düzenlenmektedir.

Ajans, bölgenin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, bölgenin yenilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesine yönelik projelerin fizibilite çalışmalarına doğrudan mali destek verebilmektedir.

TRC3 Bölgesi’nin 2024-2028 yılları arasındaki kalkınma faaliyetlerine ve Ajans tarafından sağlanacak destek mekanizmalarına temel teşkil edecek olan TRC3 Bölgesi 2024-2028 Bölge Planı hazırlanmış olup, Bakanlık onayı aşamasındadır. Planda bölgenin vizyonu “*Sahip olduğı beşeri ve doğal kaynakları ile mekansal potansiyelini etkin bir şekilde kullanarak iş birliğı ve eşgüdüm ile yerel kurumsal kapasiteyi geliştirerek dengeli kalkınmada model bir bölge olmak*” olarak belirlenmiş ve bu vizyona ulaşmak için stratejik öncelikler belirlenmiştir. Ajans tarafından

sağlanan tüm destek programları, planda yer alan stratejik önceliklere ve tedbirlere uygun şekilde tasarlanmakta ve uygulanmaktadır. Belirlenen stratejik öncelikler; Tarımsal Üretimde Verimliliğin, Katma Değerin ve Rekabet Gücünün Artırılması, Turizmin Geliştirilmesi, Turizmde Bölgenin Rekabetçiliğinin Artırılması, Ticaret ve Sanayi Altyapısının Geliştirilmesi, Sürdürülebilir Çevre ve Mekânsal Altyapının Geliştirilmesi şeklindedir.

Kalkınma Ajansları Çalışma Programı Hazırlama Usul ve Esasları çerçevesinde Bölge Planı ve öncelikleri ile uyumlu "stratejik tercihler" belirlenmiş ve bu stratejileri destekleyecek "Sonuç Odaklı Programlar (SOP)" oluşturulmuştur. SOP; Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliğinde belirtilen bölgesel program tanımına uygun olarak, stratejik olarak belirlenmiş kalkınma hedeflerini yakalamak üzere, belirli bir sektör, tema veya mekânda kalkınma sonuçları elde etmek amacıyla alt program, tedbir, proje ve faaliyetleri içeren, nitelikli analize dayanan, ilgili kurumlarla iş birliği halinde hazırlanan, ölçülebilir sonuç ve çıktı hedefleri olan orta vadeli programlardır. SOP'lar, Ajansın orta vadeli öncelik alanlarını, kurumsallaşmaya ilişkin çalışmaları, proje ve faaliyetleri ve bunlara ayrılacak tahmini mali kaynakları sonuç odaklı ve bir bütün olarak ortaya koyan, takvimlendiren ve bütçelendiren programlar olarak geliştirilmiştir.

Ajansımız, Bölgedeki temel paydaşların kurumsal, beşerî, mali ve teknik kapasitelerini de göz önünde bulundurarak 2024 yılı için belirlenen SOP'lar aşağıdaki gibidir:

1. Yerel Tarım Ürünlerinde Verim ve Katma Değerin Artırılması SOP,
2. Mezopotamya Kültür Turizminin Geliştirilmesi, Tanıtım ve Markalaşma SOP,
3. İmalat Sanayide Verimliliğin ve Katma Değerli Üretimin Artırılması SOP şeklindedir.

Fizibilite Desteği Programı, yukarıda bahsedilen Sonuç Odaklı Programların veya Bölge Planı'nın hedeflerine yönelik hazırlanacak fizibilite çalışmalarını desteklemeye yönelik olarak hazırlanmış bir programdır. Fizibilite Desteği Programı ile TRC3 Bölgesi'nin kalkınmasına ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, bölgenin yenilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesine yönelik Ajansın plan, program ve stratejik öncelikleri ile uyumlu, kısa/orta vadede yatırıma dönüştürülebilecek nitelikteki fizibilite çalışmalarının desteklenmesi amaçlanmaktadır. Ajansların ulusal düzeyde koordinasyonundan sorumlu Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından

onaylanan sürecinde olan 2024 Yılı Çalışma Programı doğrultusunda bölgenin uygun başvuru sahibi kurum ve kuruluşlarına Fizibilite Desteği Programı kapsamında mali destek sağlanacaktır.

Bu kapsamda programın Sözleşme Makamı Dicle Kalkınma Ajansı olup, Ajans programın izlenmesi, denetlenmesi ve değerlendirilmesinden sorumludur.

1.2. Programın Amaç ve Öncelikleri

Programın Genel Amacı

TRC3 Bölgesi'nin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, Bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine ve bölgenin yenilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesi ile Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından 2024 yılı teması olarak belirlenen Kadın Girişimciliği/Kadın İstihdamı kapsamında sürdürülebilir kadın girişimciliği ve kadın istihdamını sağlamaya yönelik fizibilite çalışmalarına doğrudan mali destek sağlanmasıdır.

Programın Öncelik ve Özel Amaçları

Öncelik 1. Yerel tarım ürünlerinde üretimin, verimin, katma değer artırılarak pazarlama imkânlarının geliştirilmesi yoluyla, kırsal yerleşimler başta olmak üzere Bölge'de ekonomik refahın iyileşmesi,

Programın ilk önceliği; Ajans tarafından tasarlanan Tarımsal Yerel Ürünlerde Katma Değer Artışının Sağlanması SOP hedeflerini gerçekleştirmeye yöneliktir. Bu öncelik kapsamında destek talep edilen fizibilite konusu, aşağıdaki özel amaçlardan en az biri ile ilgili olmalıdır:

Özel Amaçlar

- Marka ve ticari değer oluşturabilecek yerel tarım ürünlerinde üretimin ve verimin artırılması
- Yerel gıda ve tarım ürünlerinde katma değer ve pazarlama imkanlarının geliştirilmesi
- Arıcılığın ve hayvancılığın geliştirilmesi, et ve süt ürünleri ile yöresel balların üretiminde kalite standartlarının sağlanması
- Tarımsal üretimde yüksek teknoloji kullanımı, tesisleşme ve verimlilik uygulamalarının hayata geçirilmesi

Öncelik 2. Mezopotamya bölgesinde kültür turizminin geliştirilerek bölgesel bir marka oluşturulması ve tanıtım ve pazarlanması yoluyla bölgesel kalkınmanın hızlandırılması, Programın ikinci önceliği Dicle, Karacadağ ve İpekyolu Kalkınma Ajansları ile GAP BKİ tarafından tasarlanan Mezopotamya Kültür Turizminin Geliştirilmesi, Tanıtım ve Markalaşma SOP hedeflerini gerçekleştirmeye yöneliktir. Bu öncelik kapsamında destek talep edilen fizibilite konusu, aşağıdaki özel amaçlardan en az biri ile ilgili olmalıdır:

Özel Amaçlar

- Mezopotamya turizm destinasyonunun küresel ölçekte markalaşma ve tanıtım değeri taşıyan yerlerin tespiti ve öne çıkan özelliklerinin belirlenmesi
- Doğal, tarihi ve kültürel değerlerin koruma, kullanma dengesi gözetilerek turizme kazandırılması
- Çeşitli tematik turizm rotalarının geliştirilmesi

Öncelik 3. TRC3 bölgesi imalat sanayiinde girişimcilik, istihdam, verimlilik, markalaşma ve yenilikçiliği desteklemek ve yatırım ortamını iyileştirmek suretiyle bölgesel rekabet gücünün geliştirilmesi,

Programın üçüncü önceliği; Ajans tarafından tasarlanan İmalat Sanayide Verimliliğin ve Katma Değerli Üretimin Artırılması SOP hedeflerini gerçekleştirmeye yöneliktir. Bu öncelik kapsamında destek talep edilen fizibilite konusu, aşağıdaki özel amaçlardan en az biri ile ilgili olmalıdır:

Özel Amaçlar

- Organize sanayi bölgeleri, sanayi siteleri, teknoparklar, serbest bölge gibi üretim merkezlerinin hayata geçirilmesine yönelik projeler,
- İmalat sanayi sektöründe Ar-ge, yenilikçilik, modernizasyon, ürün geliştirme ve tasarım faaliyetlerinin artırılmasını sağlamasına yönelik ortak altyapıların kurulumu projeleri,
- İmalat sanayiinde üretim ve enerji verimliliği faaliyetlerinin artırılmasını sağlayacak uygulamaların geliştirilmesine yönelik projeler,
- Bölgede öne çıkan sektörlerin katma değer seviyesini artıracak ortak kullanıma hizmet eden dış ticaret, e-ticaret ve dijital pazarlama altyapılarının kurulmasına yönelik projeler,

Öncelik 4. Bölgede, yerel kalkınmaya ve rekabet gücüne katkı sağlayacak, aciliyet taşıyan ve kritik öneme sahip faaliyetlerin desteklenmesi,

Yerel Kalkınma Fırsatı olarak değerlendirilen, hazır giyim veya büyük çaplı yatırımların bölgeye çekilmesine katkı sunabilecek, özellikle istihdam yaratacak ve Bölgede öne çıkan diğer sektörler veya faaliyetler bu öncelik kapsamında değerlendirilecektir.

Kaynak verimliliği kapsamında, üretim (tarımsal ya da endüstriyel) süreçlerinde enerji ve su gibi sınırlı kaynakların ve hammaddenin daha verimli kullanılması, daha çok değer oluşturulması ile birlikte üretim ve tüketim sonrası daha az atık üretilmesi ve üretilen atığın yeniden kullanımı için geri kazanılmasına yönelik çalışmalar da bu kapsamda değerlendirilecektir. Bu öncelik kapsamında destek talep edilen fizibilite konusu, aşağıdaki özel amaçlardan en az biri ile ilgili olmalıdır:

Özel Amaçlar

- Büyük ölçekli istihdam yoğun yatırımların bölgeye çekilmesi
- Kaynak verimliliğine yönelik çalışmalar
- Yerel kalkınmaya katkı sunacak kritik öneme sahip konuların desteklenmesi
- Yeni açılacak olan OSB'lerde altyapı ve yatırımların desteklenmesi

DİKKAT: Programın genel amacı doğrultusunda 4 (dört) adet önceliği ve bunlara bağlı özel amaçları bulunmaktadır. Proje teklifinin bu öncelik ve özel amaçlardan en az biriyle ilgili olması gerekir.

UYARI: Öncelik ve özel amaç sıralamaları önem sırasını göstermemektedir. Değerlendirme kriterleri açısından tüm öncelikler ve bunlara bağlı özel amaçlar eşit öneme sahiptir.

Bölgesel nitelik taşıyan (örneğin; bölgede yer alan 2 veya daha fazla ili kapsayan) ve yayılma potansiyeli güçlü olan projelere öncelik verilecektir.

ÖNEMLİ UYARI!

Projelerin geliştirilmesi sürecinde, Ajans ile iletişim içerisinde bulunulması önerilmektedir.

İrtibat:

Program Yönetimi Birimi

T: +90 (482) 212 11 07

proje@dika.org.tr

1.3. Dicle Kalkınma Ajansı Tarafından Sağlanacak Mali Kaynak

Bu program kapsamında desteklenecek projeler için tahsis edilen toplam kaynak tutarı **2.500.000 TL’dir.**

Ajans, bu program için ayırdığı kaynağı kısmen veya tamamen kullandırmama hakkını saklı tutar.

Desteklerin Tutarı ve Sınırları

Bu program çerçevesinde verilecek destekler aşağıda belirtilen asgari ve azami tutarlar arasında olacaktır:

- TRC3 Bölgesi (Mardin, Batman, Şırnak, Siirt) içinde **tek bir il dâhilinde** gerçekleştirilecek projeler için bu program kapsamında tahsis edilecek **asgari tutar 60.000 TL, azami tutar 250.000 TL’dir.**
- TRC3 Bölgesi (Mardin, Batman, Şırnak, Siirt) içinde **birden çok il dâhilinde** gerçekleştirilecek projeler için bu program kapsamında tahsis edilecek **asgari tutar 75.000 TL, azami tutar 300.000 TL’dir.**

Belirtilen tutarlara KDV dahildir.

Destek Oranları

Destek kapsamında, proje bütçesinin **en az %50’si en fazla ise %90’ı** hibe olarak desteklenecektir. Bu değerlerin dışında kalan destek taleplerini içeren projeler değerlendirmeye alınmayacaktır. Başvuru Sahibinin, proje eş finansmanını, proje ortaklarından, iştirakçilerden ve/veya üçüncü taraflardan sağlayacağı **nakdi katkılar** ile karşılayabilmesi mümkündür. Her halükârda, sözleşmeyi imzalayan taraf olması sebebiyle, eş finansman yükümlülüğü yararlanıcının kendi taahhüdü hükmünde olup, yerine getirilmemesi durumunda yararlanıcı bizzat sorumlu olacaktır. Aynı katkılar eş finansman olarak kabul edilmez.

1.4. Programın Künyesi

Programın Adı	2024 Yılı Fizibilite Desteği
Referans No	TRC3/24/FZD
Programın Genel Amacı	TRC3 Bölgesi'nin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin �nlenmesine ve bölgenin yenilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesi ile Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından 2024 yılı teması olarak belirlenen Kadın Girişimciliği/Kadın İştihadını kapsamında sürdürülebilir kadın girişimciliği ve kadın istihdamını sağlamaya yönelik fizibilite çalışmalarına doğrudan mali destek sağlanmasıdır.
Programın �zel Amaçları ve öncelikleri	<p>�ncelik 1. Yerel tarım ürünlerinde üretim, verimin, katma değerin artırılarak pazarlama imkanlarının geliştirilmesi yoluyla kırsal yerleşimler başta olmak üzere bölgede ekonomik refahın iyileşmesi,</p> <p>�ncelik 2. Mezopotamya bölgesinde kültür turizminin geliştirilerek bölgesel bir marka oluşturulması ve tanıtım ve pazarlanması yoluyla bölgesel kalkınmanın hızlandırılması</p> <p>�ncelik 3. TRC3 Bölgesi imalat sanayiinde girişimcilik, istihdam, verimlilik, markalaşma ve yenilik�liliğin desteklenmesi ve yatırım ortamını iyileştirilmesi suretiyle bölgesel rekabet gücünün geliştirilmesi,</p> <p>�ncelik 4. Bölgede yerel kalkınmaya ve rekabet gücüne katkı sağlayacak, aciliyet taşıyan ve kritik öneme sahip faaliyetlerin desteklenmesi,</p>
Toplam Bütçe	2.500.000 TL
Destek Miktarı ve Oranı	<ul style="list-style-type: none"> • TRC3 Bölgesi (Mardin, Batman, şırnak, Siirt) içinde tek bir il dâhilinde gerçekleştirilen projeler için bu program kapsamında tahsis edilecek asgari tutar 60.000 TL, azami tutar 250.000 TL'dir. • TRC3 Bölgesi (Mardin, Batman, şırnak, Siirt) içinde birden çok il dâhilinde gerçekleştirilen projeler için bu program kapsamında tahsis edilecek asgari tutar 75.000 TL, azami tutar 300.000 TL'dir. • Ajans tarafından sağlanacak destek, projenin toplam uygun maliyetinin %50'inden az olamaz ve %90'ını aşamaz.
Proje S�resi	Asgari 3 Ay – Azami 12 Ay
Uygun Başvuru Sahipleri	<ul style="list-style-type: none"> • Kamu Kurum ve Kuruluşları • �niversite Rektörlükleri • Mahalli İdareler • Kamu Kurumu Niteliğinde Meslek Kuruluşları • Sivil Toplum Kuruluşları • Organize Sanayi Bölgeleri • Küçük Sanayi Siteleri • Birlikler, Kooperatifler

	<ul style="list-style-type: none"> Serbest bölge işleticileri, teknoloji transfer ofisi şirketleri ile teknoloji geliştirme bölgesi, endüstri bölgesi ve iş geliştirme merkezi gibi kuruluşların yönetici şirketleri <p>Ortaklar da başvuru sahibi ile aynı kriterleri taşımalıdır. Fizibilite desteğinden kâr amacı güden kurum ve kuruluşlar faydalanamaz.</p>
Son Başvuru Tarihi	<ul style="list-style-type: none"> KAYS Üzerinden Son Başvuru Tarihi: 31.12.2024 Saat 17.00 Taahhütnamenin Son Teslim Tarihi: 07.01.2024 Saat 17:00

2. FİZİBİLİTE DESTEK ÇAĞRISINA İLİŞKİN KURALLAR

Bu bölümde; Fizibilite Desteği çerçevesinde finanse edilen projelerin sunulması, seçilmesi ve uygulanması ile ilgili kurallar, 8 Kasım 2008 tarih ve 27048 sayılı Resmî Gazete’ de yayımlanan “Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği” ve “Destek Yönetim Kılavuzu” hükümlerine uygun olarak açıklanmaktadır. Başvuru Sahipleri başvuruda bulundukları andan itibaren bu Yönetmelik hükümlerini ve bu rehberde yer alan bütün hususları kabul etmiş sayılırlar.

Dicle Kalkınma Ajansı bu destek programını, zorunlu hallerin ortaya çıkması halinde, desteklenecek fizibilite tekliflerinin listesi ilan edilmeden önce iptal edebilir. Bu durumda ajanstın herhangi bir hak ve tazminat talebinde bulunulamaz.

Destek için başvurusu yapılan projeler sonucunda elde edilecek olan tüm çıktılar (fizibilite raporları ve ekleri) proje nihai raporu ile birlikte tüm detayları ile Ajansa sunulmak zorundadır. Ajans bu dokümanları kendi ihtiyaçları doğrultusunda başvuru sahibinin ayrıca muvafakati aranmaksızın kullanma hakkını saklı tutar. Böyle bir durumda projede yer alan gerçek ve tüzel kişilere ait şahsi bilgiler ve mesleki sır niteliğindeki bilgiler gizli tutulacaktır.

2.1. Uygunluk Kriterleri

Destek sağlanabilecek projelere yönelik üç temel uygunluk kriteri söz konusudur:

- Başvuru Sahibi ve ortaklarının uygunluğu
- Faaliyetlerin uygunluğu
- Maliyetlerin uygunluğu

2.1.1. Başvuru Sahiplerinin Uygunluğu: Kimler Başvurabilir?

Bu mali destek programı kapsamında destek başvurusu yapabilecek kurum ve kuruluşlar aşağıdaki gibidir:

- **Kamu Kurum ve Kuruluşları**

- Valilik
- Kaymakamlık
- Bölge, Şube, İl ve İlçe Müdürlükleri
- Bakanlıklara Bağlı Enstitüler ve Müdürlükler
- Bakanlıklara Bağlı Birlikler

Bakanlıklara Bağlı Birlikler başvuru yaparken KAYS üzerinden başvuru sahibi türü için Diğer **Kamu Kurum ve Kuruluşlarını** işaretlemelidirler. Yukarıda bahsi geçen Bakanlıklara Bağlı Enstitüler, Müdürlükler ve Birlikler dışındaki diğer kamu kurumları desteklenmeyecektir.

- **Üniversite Rektörlükleri**

Fakülte/Yüksekokul/Enstitülerin başvuruları Üniversite adına yapılmalıdır ve Yönetim Kurulu kararında projenin hangi Fakülte/Yüksekokul/Enstitü tarafından yürütüleceği belirtilmelidir.

- **Mahalli İdareler**

- Büyükşehir Belediyesi
- İl, İlçe ve Belde Belediyeleri
- İl Özel İdaresi
- Köylere Hizmet Götürme Birliği
- Diğer Mahalli İdare Birlikleri
- Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı

- **Kamu Kurumu Niteliğinde Meslek Kuruluşları**

- Odalar
- Borsalar
- Birlikler (İhracatçı Birlikleri Dahil)

- **Sivil toplum kuruluşları (vakıflar, dernekler, sendikalar, federasyonlar ve konfederasyonlar) ***

- **Organize Sanayi Bölgeleri Müdürlükleri**
- **Küçük Sanayi Siteleri**
- **Kâr amacı gütmeyen kooperatifler**
- **Kâr amacı gütmeyen birlikler (Mahalli İdare Birliği Olmayıp Kanunla Kurulmuş Birlikler)**
- **Serbest bölge işleticileri, teknoloji transfer ofisi şirketleri ile teknoloji geliştirme bölgesi, endüstri bölgesi ve iş geliştirme merkezi gibi kuruluşların yönetici şirketleri**

*Sivil toplum kuruluşlarının programa başvuru yapabilmeleri için üniversiteler veya faaliyet teklifi konusu ile ilgili kamu kurum/kuruluşları ile ortak başvuru yapmaları gerekmektedir. Üniversite veya kamu kurum/kuruluşu ortağı içermeyen Sivil Toplum Kuruluşları faaliyet teklif başvuruları, ön inceleme aşamasında elenecektir.

ÖNEMLİ UYARI!

Fizibilite desteğinden yalnızca Yönetmeliğin 7/A maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinde sayılan başvuru sahipleri yararlanabilir. Ortaklar da başvuru sahipleri ile aynı kriterleri taşımalıdır.

(1) Destek almaya hak kazanabilmek için, Başvuru Sahipleri aşağıda belirtilen koşulların tümüne uymalıdır:

- Kâr amacı gütmeyen kurum veya kuruluş olması,
- Ajansın faaliyet gösterdiği TRC3 bölgesinde (Mardin, Batman, Siirt, Şırnak) kayıtlı olması veya merkezlerinin ya da yasal şubelerinin bu bölgede bulunması,
- Proje faaliyetinin proje sunan kurum/kuruluşun görev ve yetki alanı içerisinde bulunması,
- Tüzel kişiliğe haiz olması (kamu kurum ve kuruluşları için bu şart aranmaz)
  - Yönetmelikte¹ öngörülen faaliyet hesabını kendi adına açma, bu hesaba para aktarma ve bu hesaptan harcama yapma ehliyetini haiz olması

¹ 8 Kasım 2008 tarih ve 27048 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanan Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği

- Projenin hazırlığından ve yönetiminden (eğer varsa ortakları ile birlikte) doğrudan sorumlu olması, aracı olarak hareket etmemesi,
- (2) Ayrıca, aşağıdaki halleri taşıyan başvuru sahipleri ve proje ortakları ajanstan mali destek alamazlar:
- a)** İflas etmişler veya tasfiye halinde bulunan ve bu durumları nedeniyle işleri kayyum veya vasi tarafından yürütülen, konkordato ilan ederek alacaklılar ile anlaşma yapmış, faaliyetleri askıya alınmış veya bunlarla ilgili bir kovuşturmanın konusu olanlar veya meri mevzuatta öngörülen benzer durumlarda olanlar,
  - b)** Kesinleşmiş yargı kararı (yani temyizi mümkün olmayan bir karar) ile mesleki faaliyete ilişkin bir suçtan mahkûm olanlar,
  - c)** Haklarında, görevlerini kötüye kullandıklarına dair kesinleşmiş mahkeme kararı olanlar,
  - ç)** Dolandırıcılık, yolsuzluk, bir suç örgütü içinde yer almak gibi suçlardan kesinleşmiş yargı kararı ile mahkûm olanlar,
  - d)** Herhangi bir kamu ihale prosedürüne veya diğer bir mali desteğe ilişkin yükümlülüklere uymayarak, sözleşmeyi ciddi bir şekilde ihlal ettiği tespit edilenler,
  - e)** Fizibilite Desteği Programı katılım koşulu olarak Kalkınma Ajansı tarafından talep edilen bilgi ve belgelerin temin edilmesi sırasında yanlış beyanda bulunanlar veya bu bilgi ve belgeleri zamanında ajansa sunmayanlar;
  - f)** Mevcut veya daha önceki teklif çağrılarının değerlendirilmesi sürecinde değerlendirme komitesini veya Kalkınma Ajansını etki altında bırakmaya veya gizli bilgi elde etmeye teşebbüs edenler,
  - g)** Sözleşme imzalandığı tarih itibarıyla;
    - Mahalli idareler dışındaki gerçek veya tüzel kişilerden, yapılandırılmış borçlar hariç olmak üzere vergi dairelerine vadesi geçmiş borcu olanlar,
    - Yapılandırılmış borçlar hariç olmak üzere sosyal güvenlik kurumuna vadesi geçmiş borcu olanlar,
    - Mahalli idareler dışındaki gerçek veya tüzel kişilerden, söz konusu proje veya faaliyetine ilgili ajans tarafından sağlanacak destek tutarının yüzde üçü kadar ya da daha fazla bir meblağ için, herhangi bir nedenle haklarında kesinleşmiş haciz işlemi bulunanlar.

ğ) Teklif edilen proje dolayısıyla menfaat ilişkisi içinde olanlar.

Yukarıda (a) ve (e)'de belirtilen durumlarda, teklif çağrısına katılma yasağı, ihlalin tespit edildiği tarihten sonraki iki yıl; (b), (c), (ç) (d) ve (f)'de belirtilen durumlarda, kararın tebliğ tarihinden itibaren dört yıl; (g)'de belirtilen durumda yazılı yükümlülüklerinin yerine getirilmesine dek; (ğ)'de yazılı durum için ise süresiz olarak söz konusudur.

Destek Başvuru Formunun V. Bölümünde ("Başvuru Sahibinin Beyanı"), Başvuru Sahipleri, yukarıdaki (a)'dan (ğ)'ye kadar olan kategorilerin hiçbirine girmediklerine dair beyanda bulunmalıdırlar.

AJANSA KATKI PAYLARINI YATIRMAYANLAR İÇİN ÖNEMLİ UYARI!

Belediyeler, İl Özel İdareleri ve Ticaret ve Sanayi Odalarından, 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Hizmetlerine İlişkin Kanunun 19. maddesinin (d ve e) bendinde belirtilen payları ve bunlarla ilişkili varsa diğer bütün mali yükümlülüklerini yerine getirmeyenler destek sözleşmesi imzalayamazlar. Ancak bu durum söz konusu kurumların proje başvurusu yapmalarına engel değildir.

2.1.2. Ortaklıklar ve Ortakların Uygunluğu

Başvuru Sahipleri tek başlarına ya da ortak kuruluşlarla birlikte başvuruda bulunabilirler. Başvuru Sahibinin ortakları projenin tasarlanmasına ve uygulanmasına katılabilecek ve yaptıkları masraflar, destek yararlanıcısının yaptığı masraflarla aynı koşullarda kabul edilebilecektir. Bu nedenle ortaklar, Bölüm 2.1.1'de belirtilen koşullardan "Ajansın faaliyet gösterdiği TRC3 bölgesinde (Mardin, Batman, Siirt, Şırnak) kayıtlı olması veya merkezlerinin ya da yasal şubelerinin bu bölgede bulunması" dışında, Başvuru Sahipleri ile aynı uygunluk kriterlerini karşılamalıdırlar.

Ortak olacak kuruluşlar ortaklık beyanını doldurmalıdır. Başvuru Formunun 4. Bölümünde yer alan Beyan, Başvuru Sahibinin ve tüm ortaklarının yasal yetki verilmiş temsilcileri tarafından imzalanmalıdır.

Bir projenin ortaklık şeklinde sunulması durumunda, sadece Başvuru Sahibinin sözleşmeyi imzalamaya yetkili olduğunu ve bu kurum/kuruluşun projenin uygulanmasında yasal, mali ve idari bütün sorumluluğu taşıyacağını unutmayınız.

Projeye Başvuru Sahibi veya ortak kuruluşlar dışında diğer kuruluşlar da iştirakçi ya da alt yüklenici olarak dahil olabilecektir.

İştirakçiler

Başvuranların ve ortakların uygunluk kriterlerini karşılamayan kuruluşlar da projeye, o projenin güvenilirliğini ve sürdürülebilirliğini artırmak amacıyla, **iştirakçi** olarak katılabilirler. İştirakçi kuruluşlar, projede sponsorluk, teknik destek sağlama gibi roller üstlenecektir. Ancak yaptıkları harcamalar uygun maliyet olarak değerlendirilmez. İştirakçi kuruluşlar, katılımlarına dair beyanda bulunmalıdırlar. (Bkz. Başvuru Formu, Bölüm 5)

Yükleniciler / Taşeronlar

Ortak veya iştirakçi olmayıp, projede yer alan bazı faaliyetlerin ihale edildiği kuruluşlardır. Yüklenicilerle yapılacak sözleşmeler, standart destek sözleşmesi EK IV'teki kurallara tabidir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na tabi yararlanıcılar için söz konusu mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla yararlanıcı, ortak ve iştirakçinin idaresi, denetimi veya sermayesi bakımından nüfuzu altında bulundurduğu gerçek ve tüzel kişiler, aynı proje kapsamında yüklenici olamazlar.

Siyasi partiler ve bunların alt birimleri, hiçbir şekilde Başvuru Sahibi, proje ortağı ya da iştirakçi olarak proje başvurusunda bulunamazlar, proje uygulamalarında yer alamazlar.

2.1.3. Uygun Projeler: Destek Başvurusu Yapılabilecek Projeler

Süre

Proje süresi; asgari 3 ay, azami 12 aydır. Bu süre, sözleşmenin tüm taraflarca imzaladığı günden bir sonraki gün itibariyle başlar.

Proje hazırlık aşamasında, kabul edilmesi halinde uygulama döneminde yapılacak olan ihale süreçleri ve proje konusu faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için gerekli olan süreler detaylı bir şekilde analiz edilmelidir. Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliğinin ilgili hükümleri doğrultusunda belirtilen **bu sürelerin uzatılmasının mümkün olmadığı** unutulmamalıdır.

Yer

Projeler, Ajansın faaliyet gösterdiği TRC3 bölgesinde (Mardin, Batman, Siirt ve şırnak) gerçekleştirilmelidir.

Fizibilite Desteğinin Uygunluğu

Fizibilite desteği kapsamında sunulan projenin aşağıdaki kriterlerden **en az biriyle** uyumlu olması gerekmektedir. Bunlar;

- Ajans, fizibilite desteği kapsamında; Bölgenin ekonomik ve sosyal açıdan kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına yönelik olması,
- Bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine katkı sağlaması,
- Bölgenin yenilikçilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirmesini hedeflemesidir.

Ayrıca proje teklifinin bu rehberin “**1.2. PROGRAMIN AMAÇ VE ÖNCELİKLERİ**” başlığı altında yer alan **öncelik ve özel amaçlardan** en az biriyle doğrudan ilgili olması gerekmektedir.

Bununla birlikte tüm projeler her koşulda meri mevzuata uygun olmalı ve aşağıdaki konuları **kesinlikle içermemelidir**:

- Siyasi veya etnik içerikli faaliyetler,
- Hukuka, kamu düzenine, genel sağlığa ve toplumun genel ahlak anlayışına aykırı faaliyetler,
- Çiftçiler tarafından sözleşmeli üretilip, tütün alıcıları tarafından satın alınan tütün üretimi haricinde tütün mamulleri üretimi,
- Türk Gıda Kodeksi Alkolsüz İçecekler Tebliğine uygun olmayan ürünlerin üretimi,
- Bankacılık, sigortacılık hizmetleri,
- Döviz spekülasyonu ve mali spekülasyonlar içeren faaliyetler; borsa yatırımları,
- Gayrimenkul yatırımları,
- Çalıştaylar, seminerler, konferanslar veya kongrelere katılım için bireysel sponsorluklar,
- Yalnızca tanıtım ve organizasyonel faaliyetleri içeren projeler,
- Araç veya elektrikli araç alımına yönelik projeler,
- Eğitim veya kurslar için bireysel burslar,
- Akademik araştırma ve fizibilite çalışmaları (daha büyük bir projenin parçası değilse)
- Yerel kuruluşların rutin aktivitelerini finanse etmeyi teklif eden, özellikle faaliyet giderlerini kapsayan projeler,

- Her türlü yapım işleri,
- Hibe verme amaçlı projeler (diğer kişi ya da kuruluşlara hibe (maddi veya ayni) veya kredi sağlamak için),
- Ajans ile sözleşme imzalanmadan önce başlatılan veya aynı proje ve proje kapsamında desteklenmesi talep edilen faaliyet yahut harcama kalemleri için diğer kaynaklardan finanse edilen projeler.

Proje Başvuruları ve Mali Destek Almaya İlişkin Özel Düzenlemeler:

Bir başvuru sahibi, bir faaliyet yılı içerisinde fizibilite desteği için **en fazla 3 başvuruda** bulunabilir ve bu faaliyet yılında **en fazla 2 projesi** için mali destek alabilir. Bu sınırları aşan fizibilite teklifleri ve **geriye dönük 1 yıl** içinde reddedilmiş olan aynı fizibilite teklifleri değerlendirmeye alınmaz.

2.1.4. Maliyetlerin Uygunluğu: Destekten Karşılanabilecek Maliyetler

Destek için sadece “uygun maliyetler” dikkate alınabilir. Bu nedenle bütçe hem bir maliyet tahmini hem de “uygun maliyetler” için tavan niteliğindedir. Uygun maliyetler, götürü maliyetlere değil, **gerçek maliyetlere** (yani projenin uygulanması sırasında yapılacak fiili maliyetler) **dayandırılmalıdır**.

Projede gerçekleştirilecek tüm maliyetler, KAYS'ta yer alan proje bütçesi standart formuna göre hazırlanmalıdır.

Bu programda bir maliyetin uygun maliyet olarak kabul edilebilmesi için aşağıdaki genel koşullar aranmaktadır:

- Projenin uygulama süresi içinde gerçekleşmesi,
- Projenin yürütülmesi için gerekli ve gerçekçi mali yönetim prensipleriyle uyumlu olması; maliyet etkinliği sağlaması,
- Yararlanıcı veya ortağı tarafından gerçekleştirilmesi,
- Yararlanıcının ya da ortağının hesaplarında ya da resmi kayıtlarında kayıtlı, tanımlanabilir ve doğrulanabilir olması; orijinal destekleyici belgelerle desteklenmesi gerekir.

Proje uygulamalarında ortaya çıkan bütün maliyetler destek kapsamına girmemektedir. Bu çerçevede, maliyetlerin uygunluğuna ilişkin esaslar aşağıda belirtilmektedir:

Uygun Maliyetler

ÖNEMLİ UYARI!

Kâr amacı gütmeyen destek yararlanıcıları açısından projeler kapsamında gerçekleştirilecek olan her türlü harcamaya ait Katma Değer Vergisi (KDV) giderleri uygun maliyet olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle projelere ait bütçelerin KDV dâhil fiyatlar üzerinden hazırlanması gerekmektedir.

Uygun maliyetler, projenin yürütülmesi için gerekli olan, yararlanıcı veya ortağı tarafından gerçekleştirilen ve gerçek tutarlar üzerinden hesaplanan maliyetlerdir:

- Projede görevlendirilmiş personelin net maaşları, sosyal sigorta primleri, ilgili diğer ücret ve maliyetler (Piyasa koşullarında oluşmuş ücretlerden ve yararlanıcının ve ortaklarının normalde verdiği miktarlardan yüksek olmamalıdır),
- Kâr amacı gütmeyen destek yararlanıcılarının Katma Değer Vergisi (KDV) giderleri.
- Yurtiçi yolculuk ve seyahat giderleri,
- Piyasa fiyatlarına uygun olmaları ve projenin uygulanabilmesi için gerekli olmaları koşulu ile hizmet alım (danışmanlık vb.) maliyetleri
- Proje bütçesinin %5'ini geçmemek kaydıyla sarf malzemesi maliyetleri,
- Taşeron maliyetleri (basım, etkinlik organizasyonu vb.),
- Görünürlük maliyetleri,
- Denetim maliyetleri (toplam bütçesi iki yüz bin TL üzerindeki başvurular için)
- Uygulama Projelerinin Hazırlanması (Fizibilite desteği kapsamında hazırlanacak fizibilite raporunun eki olarak maliyet hesaplamaları ve teknik tasarımlara temel olmak üzere keşif özeti, metraj ve yaklaşık maliyet belgeleri ile teknik çizim ve uygulama projelerinin hazırlanması uygun maliyet olarak kabul edilmektedir. Ancak, bu kaleme ayrılan bütçe tutarı toplam bütçenin %50' sinden fazla olamaz.)

ÖNEMLİ UYARI!

Projede yer alan görünürlük faaliyetlerine Faaliyet Bütçesi 5.8. Tanıtım faaliyetleri başlığı altında yer verilmelidir.

Uygun Olmayan Maliyetler

Bu programda hiçbir şekilde uygun maliyet olarak kabul edilmeyecek olan maliyet kalemleri aşağıda sıralanmaktadır:

- Yararlanıcının ve proje kapsamında görev alan kişilerin kusur ve ihmalleri sebebiyle doğacak olan ceza, zam, faiz ve sair giderler,
- Sözleşmede belirtildiği halde proje hesabı dışında yapılan proje harcamaları,
- Yurtdışı yolculuk ve seyahat giderleri,
- Borçlar; zarar veya borç karşılıkları,
- Faiz borcu,
- Araç alımı,
- Hali hazırda başka bir kapsamda finanse edilen kalemler,
- Makine ve ekipman alımları,
- Arazi veya bina alımları,
- Kur farkından doğan zararlar,
- Projenin uygulama döneminde görev alacak kamu görevlilerinin maaşları
- Proje başlangıcından önce yapılan hazırlık çalışmalarının ve diğer faaliyetlerin maliyetleri,
- Yararlanıcı ya da ortakları dışındakiler tarafından gerçekleştirilen maliyetler,
- Salt sözleşmeye, teminatlara ve Ajans ile yararlanıcı arasındaki mali ödemelere² ilişkin her türlü vergi, resim, harç ve sair giderler,
- Proje ile ilgisi olmayan harcamalar,
- Akademik araştırmalar,
- Her türlü yapım işleri,
- İstimlak bedelleri,

² Proje uygulaması ile doğrudan ilgili olmayan Ajans ve yararlanıcı arasındaki banka transfer ücretleri, noter masrafları ve vergiler gibi giderler ifade edilmektedir.

Yukarıda sayılmayan ancak Ajans mevzuatı veya diğeri ilgili mevzuat çerçevesinde yasaklanmış veya uygun olarak değeriendirilmeyen diğeri maliyetler uygun maliyet değeriildir.

ÖNEMLİ UYARI!

Fizibilite desteği kapsamında yatırım projelerine kaynak sağlanmayacaktır. Bu açıdan proje bütçelerinin makine, ekipman alımları ile inşaat-yapım işlerini içereemeyeceği unutulmamalıdır.

Başvuru Formunda yer verilmeyen bir hususa ilişkin maliyetlendirmenin bütçede yer alması mümkün olmayacaktır.

Başvuruların değeriendirilmesi sonrasında, sözleşmenin imzalanmasından önceki kontrol sürecinde, gerekli durumlarda bütçede değerişiklik yapılabilecektir. Kontroller, Başvuru Sahibinin ilave açıklama yapmasını ve DİKA'nın destek tutarında indirim yapmasını gerektirebilir. Bu nedenle, Başvuru Sahibinin gerçekçi ve uygun maliyetli bir bütçe sunması kendi yararınadır. Bütçeyi netleştirmek için, maliyetlerin gerekçelerinin ayrıntılı bir şekilde KAYS bütçe formatında hazırlanması gerekmektedir. Projenin başarılı bulunması durumunda kesin destek tutarı ile nihai bütçe Ajans tarafından belirlenecektir.

Aynı katkılar

Başvuru Formunda ayrı bir liste halinde sunulması gereken, yararlanıcı ya da ortakları tarafından yapılan aynı katkılar, gerçek harcamaları yansıtmazlar ve uygun maliyet olarak değeriendirilmezler. Bu nedenle, bu katkılar, yararlanıcı tarafından sağlanan eş finansman olarak değeriendirilemezler.

Ancak, desteğin verilmesi durumunda, yararlanıcı, Başvuru Formunda belirttiği bu katkılarını üstlenmek zorundadır.

2.2. Başvuru Şekli ve Yapılacak İşlemler**2.2.1. Başvuru Formu ve Diğeri Belgeler**

Başvurular, www.dika.org.tr 'den de ulaşılabilcek Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS) üzerinden (<https://kaysuygulama.sanayi.gov.tr/>) elektronik ortamda doldurularak yapılır. Sonra başvuru sırasında istenen destekleyici belgeler sisteme yüklenir.

Başvuru Formu ve diğer belgeler Türkçe hazırlanmalıdır. Ayrıca bu belgeler doldurulurken, standart formata bağlı kalınmalı ve mevcut hiçbir metin silinmemeli ya da değiştirilmemelidir. Aksi takdirde, yapılan başvuru ön inceleme aşamasında değerlendirme dışı kalacaktır.

Başvurularınızın sadece sunmuş olduğunuz bilgiler/belgeler üzerinden değerlendirileceğini dikkate alarak, Başvuru Formunu ve diğer belgeleri lütfen dikkatli ve mümkün olduğunca anlaşılır bir dille doldurunuz.

Sizden talep edilen belgeler ve proje başvurunuzda öngördüğünüz çalışmalara bağlı olarak meri mevzuata göre gerekli zorunlu belgeler dışında hiçbir ek belge değerlendirmeye tabi tutulmayacaktır.

Başvuru Formunda yer alan kontrol listesinde belirtilen konularda herhangi bir hata veya Başvuru Formundaki önemli bir tutarsızlık (Örneğin: Bütçede belirtilen miktarların Başvuru Formunda belirtilenlerle tutarsızlık göstermesi) başvurunun reddine yol açabilir.

Sunulan bilginin açık olmaması ve bu durumun adil bir değerlendirme yapılmasına engel teşkil etmesi durumunda, ek açıklama talep edilecektir.

Başvuru Sırasında Zorunlu Olarak KAYS’a Yüklenmesi Gereken Destekleyici Belgeler

Destekleyici belge örneklerine KAYS üzerinden ve ajansımız web sitesi üzerinden (www.dika.org.tr) erişilebilmektedir. Başvuruların tamamlanabilmesi için Başvuru Formu ve diğer ekler dışında aşağıdaki destekleyici belgelerin de KAYS’a yüklenmesi gerekmektedir;

1. Başvuru Sahibi ve (varsa) Ortakların yetkili karar organı tarafından alınan, örnek metni Destekleyici Belge Örnekleri **DB-1**'de yer alan yetkilendirme kararının onaylı örneği, Başvuru sahipleri ve (varsa) Ortakları EK-F'de yer alan tabloya göre yetkili karar organlarından almış oldukları kararları **en az iki kişiyi münferiden yetkilendirecek şekilde**, varsa karar defterine alınmış ve sureti kurum tarafından onaylanmış (aslı gibidir yapılmış) haliyle Ajansa sunmaları gerekmektedir.
2. Başvuru Sahibinin ve (varsa) Ortaklarının yetkili karar organlarının projeyi uygulamak için aldığı kararda yetkilendirilen, Başvuru Sahibi ve (varsa) Ortakların temsil ve ilzama yetkili

kişi(ler)inin isim ve imzalarını içeren ve örneği **DB-2'**de yer alan imza tatbiki, diğer kurum/kuruluşlar için imza sirküleri/beyannamesi,

Program kapsamında başvuru yapabilecek kurumların imza tatbiklerini yaptırabilecekleri yetkili makamlar EK-F'deki tabloda verilmiştir. **Belirtilen yetkili makamlar tarafından yapılmayan tatbikler kabul edilmeyecektir.**

3. Proje kapsamında gerçekleştirilecek 30.000 TL ve üstü alımlarda her bir kalem için **teknik şartname**,
4. Proje kapsamında gerçekleştirilecek 30.000 TL ve üstü alımlar ile fizibilite raporu hazırlanmasına yönelik hizmet alımı kalemlerine yönelik **DB-3'**te örnek metni yer alan ve en az 2 ayrı firmadan alınmış detaylı proforma fatura veya teklif mektubu,
5. Proje kapsamında fizibilite raporu hazırlanmasına yönelik hizmet alımı gerçekleştirilecek ise, **DB-4/1'**te örnek metni yer alan Fizibilite Raporu Hizmet Alımı Tip Teknik Şartnamesi, *(Bu tip teknik şartname proje gerekliliklerine göre başvuru sahibince düzenlenebilir veya geliştirilebilir.)*
6. Başvuruda bulunan kuruluşun ve her ortak kuruluşun resmi kayıt (tescil) belgesi ve faal olduklarına dair belge (Kamu kurum ve kuruluşlarının sunmaları zorunlu değildir),
  - a. Kâr amacı gütmeyen kooperatifler için sicil belgesi,
  - b. Dernekler için Dernekler Müdürlüğünden alınacak TRC3 Bölgesinde (Mardin, Batman, Şırnak veya Siirt illerinde) kayıtlı ve faal olduğuna dair belge ve tüzükleri veya TRC3 Bölgesinde faal şubesi bulunduğuna dair belge ve tüzükleri,
  - c. Vakıflar için Vakıflar Genel/Bölge Müdürlüğü'nden alınacak TRC3 Bölgesinde (Mardin, Batman, Şırnak veya Siirt illerinde) kayıtlı ve faal olduğuna dair belge ve vakıf senedi veya TRC3 Bölgesinde faal şubesi bulunduğuna dair belge ve vakıf senedi,
7. Tüzüklerinde ortaklarına kar dağıtılmasını yasaklayan hüküm bulunmayan Kooperatif ve Birliklerin, gelecek 5 yıl süresince ortaklarına kar dağıtılmayacağı yönünde Genel Kurulda aldıkları karar,

Destekleyici belgelerin **asılları ya da resmi kurum tarafından onaylanmış örneklerinin başvuru** sırasında diğerk ek belgelerle birlikte **KAYS'a yüklenmesi gerekmektedir**. Destekleyici belgeler içerisinde belirtilenler dışında, projenin yürütülebilmesi için alınması gerekli ön izinler/hukuki görüşler bulunabilmektedir. Yasal olarak ön izin/hukuki görüş alınmasını gerektiren proje önerileri için, ilgili kurumlardan gerekli izin/olumlu görüş belgelerinin alınarak sözleşme aşamasında sunulması gerekmektedir. Projenin uygulanabilirliğini sekteye uğratmaması için gerekli ön izin/hukuki görüşlerin önceden belirlenmesi ve edinilmesi, proje yürütücüsünün sorumluluğundadır.

Not: Ajans sözleşme imzalama aşamasında ilave bilgi ve belge talep edebilecektir.

Destek almaya hak kazanan Başvuru Sahiplerinden sözleşme imzalanmadan önce bu belgelerin orijinallerini sunmaları istenecektir.

2.2.2. Başvurular Nereye ve Nasıl Yapılacaktır?

Potansiyel başvuru sahiplerinin; proje başvurularını Ajansın internet sitesinden erişilebilecek KAYS'taki Başvuru Formunda da yer alan başvuru veri giriş formunu doldurarak KAYS'a yüklemeleri zorunludur. Sistem, yapılan başvurular için otomatik olarak bir başvuru kodu üretecek olup bu kod başvuru sürecindeki tüm işlemlerde kullanılacaktır.

Başvuru sahiplerinin, proje başvurularını ajansın proje teklif çağrısı ilanında belirtilen son kabul tarih ve saatine kadar KAYS üzerinden yapması zorunludur. Her başvuru KAYS üzerinden üretilen taahhütnamenin imzalanması ile tamamlanır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması esastır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde tamamlanır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanmadığı hallerde, taahhütname başvuru sahibi tarafından imzalı olarak elden veya posta yolu ile son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde aşağıdaki adreslerden birine teslim edilir.

Mardin	Dicle Kalkınma Ajansı Yenişehir Mah. Kızıltepe Cad. No: 4 Artuklu/Mardin
Batman	Batman Yatırım Destek Ofisi GAP Mah. 2509. Sok. No:2 Safir Plaza Kat:5 Daire:505 Batman

Şırnak	Şırnak Yatırım Destek Ofisi Vakıfkent Mah. Şehit Jandarma Üsteğmen Mehmet Esin Cad. No:16 Şırnak
Siirt	Siirt Yatırım Destek Ofisi Bahçelievler Mah. Gaffar Okkan Cad. No: 2/1 Siirt

Bu durumda taahhütnamesini elden teslim edenlere imzalı ve tarihli bir alındı belgesi verilir. Her başvuru; kabul tarihi, saati ve referans numarası ile kaydedilir. Başka yollarla (örneğin faks ya da elektronik posta ile) gönderilen ya da başka adreslere teslim edilen proje teklifleri reddedilecektir.

Başvuru Sahipleri başvurularının, eksiksiz olup olmadığını Başvuru Formunda yer alan kontrol listesinden kontrol etmelidirler. Tam olmayan başvurular reddedilecektir.

2.2.3. Başvuruların Alınması İçin Son Tarih

Başvuruların KAYS üzerinden alınması için son tarih **31.12.2024 Salı günü Saat 17:00'dır.** Bu tarih ve saat itibari ile KAYS sistemi başvurulara kapatılacak ve sonrasında herhangi bir değişiklik veya gönderim işlemi yapılamayacaktır. Yapılan başvuruya ilişkin taahhütnamenin sistem üzerinden elektronik olarak imzalanması veya ıslak imzalı taahhütnamenin Ajansa teslim edilmesi en geç **07.01.2025 Salı günü Saat 17:00'a** kadar yapılabilecektir. Zamanında KAYS üzerinden tamamlanmayan ve/veya ıslak imzalı taahhütnamesi Ajansa sunulmayan proje başvuruları değerlendirmeye alınmayacaktır. Posta veya kargo şirketine bağlı gecikmeler dikkate alınmayacaktır.

Fizibilite desteği bir teklif çağrısı değildir. Ajans tarafından hazırlanan başvuru rehberi ve ekleri internet sitesinde sürekli bir şekilde yayımlanmaktadır. Başvuru sahipleri istedikleri programın ilanda bulunduğu süre içerisinde herhangi bir tarihte Ajansa proje başvurusunda bulunabilir. Başarılı bulunan projelere sağlanacak mali desteğin, program bütçesi olan **2.500.000 TL'ye ulaşması** durumunda başvuruların sona erdiği internet sitesinde duyurulur ve yeni başvuru alınmaz.

2.2.4. Daha Fazla Bilgi Almak İçin

Sorularınızı, aşağıda belirtilmiş olan iletişim araçlarını kullanmak suretiyle Ajansa iletebilirsiniz.

Tel : 0 482 212 11 07

Faks : 0 482 213 14 95

E-posta adresi : proje@dika.org.tr

Soruların yanıtları, Ajansa ulaşma tarihinden sonra en geç 10 gün içerisinde Dicle Kalkınma Ajansı internet adresinde (www.dika.org.tr) yayınlanacaktır.

Tüm adaylara eşit davranılacak ve bir Başvuru Sahibine sağlanan bilgi Sıkça Sorulan Sorular (SSS) aracılığıyla diğer Başvuru Sahiplerine de sunulacaktır.

Tüm resmî açıklamalar ve talep edilen bilgi Ajans tarafından sağlanacaktır. SSS listesinde ve Başvuru Rehberinde yer almayan hiçbir bilgi Başvuru Sahipleri ve Ajans için bağlayıcı nitelik taşımamaktadır.

2.3. Başvuruların Değerlendirilmesi ve Seçilmesi

Başvuru Sahipleri tarafından sunulan projeler aşağıda açıklanan aşama ve kriterlere göre incelenecek ve değerlendirilecektir. Değerlendirme süreci temel olarak iki aşamadan oluşmaktadır: **ön inceleme** ile **teknik ve mali değerlendirme**.

Belirlenen usullere uygun olarak hazırlanacak ve Ajansa sunulacak olan her bir fizibilite teklifi, Genel Sekreter başkanlığında ilgili Ajans uzmanlarından oluşturulacak *en az üç kişilik* bir değerlendirme komisyonu tarafından, başvurunun Ajansa ulaştığı tarihten itibaren **en fazla 1 ay içerisinde** değerlendirilir ve Yönetim Kurulunun onayına sunulur.

Fizibilite teklifleri, Yönetim Kurulunca öncelikli olarak ele alınır ve değerlendirme sonuçlarının Yönetim Kuruluna sunulmasını müteakiben yapılacak ilk toplantıda karara bağlanır. Değerlendirme; ön inceleme ve projenin teknik ve mali değerlendirmesi olmak üzere iki aşamalıdır. Değerlendirme komisyonunun uygun görmesi durumunda bu iki aşama aynı oturumda gerçekleştirilebilir. Yararlanıcının eş finansman öngördüğü fizibilite teklifleri öncelikli olarak değerlendirilir ve desteklenir.

(1) Ön inceleme

Ön inceleme aşamasında **idari kontrol** ile **uygunluk kontrolü** yapılır. Bu aşamada fizibilite teklifinin, bu rehberde yer alan idari ve uygunluk kriterlerini karşılayıp karşılayamadığı değerlendirme komisyonu üyeleri tarafından değerlendirilir. Bu listede yer alan kriterlerden herhangi biri karşılanmıyorsa fizibilite teklifi bu aşamadan sonra değerlendirilmeyecek ve reddedilecektir.

a) İdari Kontrol

Başvurular öncelikle şekli uygunluk açısından idari kontrole tabi tutulacaktır. İdari kontrolde, aşağıda yer alan İdari Kontrol Listesinde belirtilen kriterlerin yerine getirilip getirilmediği kontrol edilmektedir. İstenilen bilgilerden herhangi biri eksik veya yanlış ise, proje teklifi yalnızca bu esasa dayanılarak **reddedilebilir** ve proje teklifi bu noktadan sonra artık değerlendirilmeyebilir.

İDARİ KONTROL LİSTESİ

KRİTERLER	Evet	Hayır	GD
1. Teklif, elektronik ortamda (KAYS) ve Türkçe olarak hazırlanmıştır.			
2. Başvuru Formunun tüm bölümleri eksiksiz şekilde doldurulmuştur.			
3. Başvuru Sahibi ve (varsa) Ortakların yetkili karar organı tarafından alınan, örnek metni Destekleyici Belge Örnekleri DB-1’de yer alan yetkilendirme kararının onaylı örneği başvuruya eklenmiştir.			
4. Başvuru Sahibi ve (varsa) Ortakların yetkili karar organlarının projeyi uygulamak için aldığı kararda yetkilendirilen, Başvuru Sahibi ve (varsa) Ortakların temsil ve ilzama yetkili kişi(ler)in isim ve imzalarını içeren ve örneği DB-2’de yer alan imza tatbiki veya imza sirküleri/beyannamesi başvuruya eklenmiştir.			
5. Proje kapsamında gerçekleştirilecek 30.000 TL ve üstü alımlar ile fizibilite raporu hazırlanmasına yönelik hizmet alımı kalemlerine yönelik DB-3’te örnek metni yer alan ve en az 2 ayrı firmadan alınmış detaylı proforma fatura veya teklif mektubu başvuruya eklenmiştir.			
6. Proje kapsamında fizibilite raporu hazırlanmasına yönelik hizmet alımı gerçekleştirilecek ise, DB-4/1’te örnek metni yer alan Fizibilite Raporu Hizmet Alımı Tip Teknik Şartnamesi başvuruya eklenmiştir.			
7. Proje kapsamında fizibilite raporu hazırlanmasına yönelik bütçe kalemi haricinde gerçekleştirilecek 30.000 TL ve üstü alımlarda her bir bütçe kalemi için teknik şartname sunulmuştur.			
8. İş dünyası sivil toplum kuruluşu, kooperatif ya da birlik (mahalli idare birlikleri hariç) statüsünde olan Başvuru sahibi ve varsa projede yer alan her bir ortak için ayrı ayrı kuruluş belgesi (kuruluş sözleşmesi, tüzük vb.) ve son 3 (üç) ay içerisinde alınmış faal olduklarına dair belge sunulmuştur.			

b) Uygunluk Kontrolü

Başvuru Sahibinin, ortaklarının (ve varsa iştirakçilerinin) ve projelerin bu rehberin 2.1.1 ve 2.1.2 bölümlerinde verilen kriterlere uygunluğunun kontrolü aşağıda yer alan listeye göre yapılır.

UYGUNLUK KONTROL LİSTESİ

KRİTERLER	Evet	Hayır
1. Başvuru Sahibi uygundur.		
2. Proje Ortağı/Ortakları uygundur.		
3. Proje TRC3 Düzey 2 bölgesinde (Mardin, Batman, Şırnak ve Siirt) uygulanacaktır.		

4. Başvuru sahibi, 2024 yılı içerisinde fizibilite desteği için en fazla 3 başvuruda bulunmuştur ve bu faaliyet yılında en fazla 2 projesi için mali destek almıştır.		
5. Proje, geriye dönük 1 yıl içinde reddedilmiş olan aynı fizibilite tekliflerini içermemektedir.		

Sadece ön incelemeyi geçen başvurular değerlendirme işleminden sonraki safhalara alınacaktır.

(2) Teknik ve Mali Değerlendirme

Proje teklifleri, değerlendirme komisyonu üyelerinin ikisi tarafından aşağıdaki tablodaki puanlama dikkate alınarak ayrı ayrı değerlendirilir. Fizibilite teklifinin başarılı kabul edilebilmesi için, her bir değerlendirme komisyonu üyesinden **birinci bölümden en az otuz (30)** ve tüm değerlendirme komisyonu üyelerinden ortalama **en az altmış beş puan (65)** alması zorunludur.

İki değerlendirme komisyonu üyesinin vermiş olduğu puanlar arasında **yirmi puan ve üzeri fark olması halinde**, teklif üçüncü komisyon üyesi tarafından tekrar değerlendirilir. Üçüncü değerlendirme puanının diğer iki değerlendirme puanına olan farkının birbirine eşit olması halinde başarı puanı; yüksek olan değerlendirme puanı ile üçüncü değerlendirme puanının aritmetik ortalaması esas alınır. Üçüncü değerlendirme puanının başarısız olması halinde ilgili proje için değerlendirme süreci yeniden başlatılır. Yeniden değerlendirme sonucunda da aynı durumun ortaya çıkması halinde değerlendirme komisyonu başka üyelerle yeniden oluşturularak proje tekrar değerlendirilir.

Bir komisyon üyesinin başarılı, diğerinin başarısız bulduğu fizibilite teklifi üçüncü komisyon üyesine inceletilir. Üçüncü komisyon üyesi, fizibilite teklifini başarısız bulması halinde, puan farkına bakılmaksızın iki başarısız puanın; başarılı bulması halinde ise iki başarılı puanın aritmetik ortalaması alınır. Ancak başarılı puanlar arasındaki farkın yirmi ve üzeri olması durumunda ilgili proje için değerlendirme süreci yeniden başlatılır. Yeniden değerlendirme sonucunda da aynı durumun ortaya çıkması halinde değerlendirme komisyonu başka üyelerle yeniden oluşturularak proje tekrar değerlendirilir.

Başarılı bulunan fizibilite teklifleri, ajansın yıllık fizibilite desteği bütçesi sınırları dâhilinde desteklenirler. Ajans yıl içerisinde yeni başvuru almama yetkisine sahip olup bu durumda yeni başvuru alınmayacağı Ajans internet sitesinde duyurulur.

Değerlendirme sonucunda başarılı bulunan Fizibilite teklifleri ve ekleri Yönetim Kurulunun onayına sunulur. Yönetim Kurulunun onayından sonra, başarılı bulunan proje isimleri Ajansın internet sitesinde yayınlanır ve başvuru sahiplerine başvuru formu ve ekleri ile başvuru

rehberinde belirtilen destekleyici belgelerin aslı veya onaylı suretinin sunulması gerektiği bildirilir. Başvuru sahibinin gerekli bilgi ve belgeleri sunmasını takiben en geç beş işgünü içinde başvuru sahibi sözleşme imzalamaya davet edilir. Yapılacak yazılı bildirimi müteakip en geç **on beş iş günü içinde sözleşme imzalanır**. Değerlendirme sonucunda başarısız bulunan fizibilite teklifleri, reddedilme nedenini içeren bir mektupla birlikte başvuru sahibine iletilir.

DEĞERLENDİRME TABLOSU

Bölüm	Puan
1. İlgililik	45
Teklif edilen fizibilite çalışmasının konusu bölgenin ekonomik ve sosyal kalkınması ve rekabet gücü açısından ne derece önemli?	10
Teklif, program kapsamında desteklenecek alanlarla ne kadar ilgili?	10
İhtiyaçlar ve sorunlar ne kadar doğru bir şekilde tanımlanmış?	10
Teklif edilen fizibilite çalışması diğer uygulanan/uygulanacak programlarla karşılaştırıldığında ne düzeyde katma değer yaratacak unsurlar içeriyor?	10
Teklif edilen fizibilite çalışması bölgeye hizmet edecek kritik ulusal veya uluslararası projeler için ne derecede yönlendirici/özendirici olacaktır?	5
2. Yöntem ve Sürdürülebilirlik	30
Projede amaçlar, beklenen sonuçlar, faaliyetler yeterince tutarlı tanımlanmış mı?	10
Önerilen faaliyetler uygun ve uygulanabilir mi?	10
Başvuru Sahibi ve ortakları (eğer var ise) proje yönetimi ve teknik uzmanlık konusunda yeterli deneyime sahip mi?	10
3. Bütçe ve maliyet etkinliği	25
Tahmini maliyetler ile beklenen sonuçlar arasındaki oran yeterli mi?	10
Yapılması öngörülen harcamalar faaliyetlerin uygulanması için gerekli mi?	10
Proje önerisi için eş finansman öngörülmüş mü?	5
TOPLAM	100

2.4. Değerlendirme Sonucunun Bildirilmesi

2.4.1. Bildirimin İçeriği

Başvuru Sahiplerine, başvurularının sonucuna ilişkin durum yazılı olarak bildirilecektir.

Başvurunun reddedilmesi veya destek verilmemesi kararı, aşağıda belirtilen gerekçelere dayandırılacaktır:

- Taahhütname, son başvuru tarihinden sonra alınmıştır;
- Başvuru eksiktir veya belirtilen idari koşullara uygun değildir;
- Başvuru Sahibi veya ortaklarından biri ya da birkaçı uygun değildir;
- Proje uygun değildir (örneğin teklif edilen projenin program kapsamında olmaması, teklifin izin verilen azami süreyi aşması, talep edilen katkının izin verilen azami katkıdan daha fazla olması vb.);
- Proje, programla yeterince ilgili değildir ve/veya sürdürülebilir değildir;
- Proje, teknik ve mali açıdan, seçilmiş olan diğer projelere göre daha az puan almıştır;
- Talep edilen destekleyici belgelerin biri ya da birkaçı belirtilen son tarihten önce teslim edilmemiştir;
- Bu Rehberde bulunan herhangi başka bir kritere uyulmamıştır;

Ajansın bir başvuruyu reddetme ya da destek vermeme kararı nihaidir.

2.4.2. Öngörülen Zaman Çizelgesi

Proje teklifleri Ajansa ulaştığı tarihten itibaren en fazla bir ay içinde değerlendirilerek sonuçlar ilk Yönetim Kurulu'nun onayına sunulacaktır. Değerlendirme sonuçları yapılacak ilk Yönetim Kurulu Toplantısında öncelikli olarak ele alınarak karara bağlanacaktır. Yönetim Kurulu onayını müteakip desteklenmesine karar verilen projeler Ajansın internet sayfasından ilan edilecek ve ayrıca Başvuru Sahiplerine bildirimde bulunulacaktır.

2.5. Sözleşme İmzalanması ve Uygulama Koşulları

Sözleşmelerin imzalanması ve uygulanması aşamalarında Ajans internet sitesi olan www.dika.org.tr adresinden temin edilebilecek olan Proje Uygulama Rehberi esas alınacaktır.

Destek kararını takiben, verilecek destek miktarı ve uygulamaya ilişkin ilke ve kurallar, Başvuru Sahibi ile Ajans arasında KAYS üzerinden veya matbu evrak üzerinden imzalayacağı bir sözleşmeye bağlanır.

Başvuru sahipleri, desteklenmesine karar verilen projelerin ajans tarafından ajans internet sitesinde ilan edilmesinden itibaren **on beş iş günü** içinde ek bilgi ve belgeleri KAYS'a yükler ve varsa matbu olarak teslim edilmesi gerekenleri Ajansa teslim eder. Sözleşmeler, gerekli belgelerin

temininden sonra başvuru sahiplerine **beş iş günü** içinde KAYS üzerinden yapılacak bildirimi müteakip en geç **on iş günü** içinde e-imza ile imzalanır. E-imza kullanılamaması durumunda Ajansa başvuru yapılır. Bu süre zarfında ajansa başvurmayan, sözleşme imzalamayacağını yazılı olarak bildiren veya ajans tarafından talep edilen belgeleri zamanında sunmayan başvuru sahipleri söz konusu destekten feragat etmiş sayılır. Aynı süre içerisinde mücbir sebep veya beklenmeyen halden ötürü sözleşme imzalamayacağını bildiren başvuru sahiplerine **yirmi iş günü** ilave süre tanınabilir. Sunulan belgelerin gerçeğe aykırı yahut KAYS'ta yer alan bilgi ve belgelerden farklı olması durumunda da başvuru sahibiyle sözleşme imzalanmaz. Bunların yerine, öngörülen toplam destek bütçesiyle sınırlı olmak koşuluyla, yedek listede yer alan başvuru sahipleri sözleşme imzalamak üzere en yüksek puanlı projeden başlamak üzere sözleşme imzalamaya davet edilir. Yedek listeden davet usulü bakımından da yukarıdaki hükümler aynen uygulanır. Sözleşme özellikle aşağıda belirtilen hakları ve yükümlölükleri düzenler:

Fizibilite Raporunun Uygunluğu:

Fizibilite desteğinden yararlanan projeler için proje sonunda hazırlanacak fizibilite şablonu olarak başvuru formu ekinde (DB-4/2) yer alan şablon kullanılacaktır.

Bakanlık gerek görmesi halinde farklı formatlar belirleyebilir. Avrupa Birliği ve uluslararası kuruluş desteklerinden faydalanmak amacıyla hazırlanacak fizibilitelerde, ajansın uygun görmesi halinde bu kuruluşlar tarafından talep edilecek fizibilite formatları kullanılabilir.

Ajans, raporun şekil, içerik ve kalite bakımından uygunluğunu kontrol eder. Uygunluk kontrolü kapsamında sunulan fizibilenin şeklen Ajans tarafından talep edilen formata uygunluğu kontrol edilir. Hazırlanma süreci, içerik ve kalite bakımından ise aşağıda belirtilen hususlar üzerinden değerlendirme yapılır.

- Fizibilite raporu, teklif aşamasında yer alan amaçlarla örtüşmekte midir?
- Fizibilite çalışmasında yeterli nitelikte personel görev almış mıdır?
- Fizibilite raporu formatında yer alan bütün başlıklar için yeterli araştırma ve inceleme yapılmış mıdır?
- Fizibilite raporlarında yer alması beklenen genel kabul görmüş analiz teknikleri kullanılmış mıdır?

- Fizibilite çalışmasında kullanılan veriler ve veri kaynakları güvenilir midir?
- Yapılan alışma daha önce başka kurum ve kuruluşlar tarafından yapılmış bir çalışmanın tekrarı mıdır?
- Yapılan alışmalar etik dışı (sahtecilik, intihal, çarpıtma, tekrar yayım, haksız yazarlık, uydurmacılık ve benzeri) unsurları içermekte midir?
- Ajans tarafından içeriğe ilişkin belirtilen diğer hususlar yerine getirilmiş midir?

Ajans, fizibilite desteği sonucunda hazırlanan fizibilite raporunun uygunluğunun değerlendirilmesinde teknik olarak ihtiyaç duyması durumunda meslek kuruluşları başta olmak üzere konuyla ilgili kişi, kurum ve kuruluşlardan destek alabilir.

Raporların ajansa süresinde sunulmaması veya Ajans tarafından uygun bulunmaması durumunda sözleşmeler feshedilerek sağlanan destek, ferîleriyle birlikte geri alınır.

Bu rehberde hüküm bulunmayan konularla ilgili Destek Yönetim Kılavuzu hükümleri geçerlidir.

EKLER

EK-A: Başvuru Formu (KAYS üzerinden doldurulacak)

EK-B: Bütçe (KAYS üzerinden doldurulacak)

EK-C: Projede Yer Alan Kilit Personelin Özgeçmişleri (KAYS üzerinden doldurulacak)

EK-D: Örnek Performans Göstergeleri (KAYS üzerinden doldurulacak)

EK-E: Mantıksal Çerçeve (KAYS üzerinden doldurulacak)

EK-F: Yetki Kararı Tablosu

DESTEKLEYİCİ BELGE ÖRNEKLERİ:

DB-1: Başvuru Sahibi ve Ortaklar için Yetki Kararı

DB-2: Başvuru Sahibi ve Ortaklar için İmza Tatbikleri

DB-3: Proforma Fatura/Teklif Mektubu Örneği

DB-4/1: Fizibilite Raporu Hizmet Alımı Tip Teknik Şartnamesi

DB-4/2: Fizibilite Etüdü Raporu Formatı